

Teza: wniesienie odwołania przez osobę nie mającą statusu pokrzywdzonego.

Odwołanie wniesione przez osobę nie mającą statusu pokrzywdzonego jest pozostawione bez rozpoznania. Dla ustalenia, czy dany podmiot dysponuje statusem pokrzywdzonego, konieczne jest stwierdzenie bezpośredniości naruszenia dobra prawnego tego podmiotu konkretnym postępowaniem, będącym przedmiotem osądu. Istota bezpośredniości naruszenia dobra prawnego tkwi w tym, iż brak jest jakichkolwiek pośrednich ogniw pomiędzy naruszeniem dobra prawnego (interesu) danego podmiotu, a stwierdzonym zachowaniem stanowiącym przewinienie dyscyplinarne, a zatem, że interes ten musi być naruszony (a nie zagrożony) wprost zachowaniem obwinionej.

WO-55/21

POSTANOWIENIE

z dnia 6 lipca 2021 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: SWSD Tomasz Jankowski

SWSD Sławomir Ciupa – sprawozdawca

Protokolant: Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2021 r. na rozprawie sprawy

sprawy radcy prawnego M. N.

obwinionej z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. art. 28 ust. 1-3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu ustalonym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) w zw. z art. 12 K.k. w zw. z art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych,

na skutek odwołania wniesionego przez E. i M. M. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w P. z dnia 1 września 2020 r. wydanego w sprawie sygn. akt: OSD 41/20:

postanawia

pozostawić wniesione odwołanie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w P. (dalej „Sąd dyscyplinarny I instancji”) trafnie zauważył, że M. M., który zawiadomił

o popełnieniu przez obwinioną szeregu przewinień dyscyplinarnych i początkowo traktowany był jako pokrzywdzony w sprawie niniejszej (k. 485) nie był w niniejszej sprawie pokrzywdzonym tylko korzystał ze statusu świadka (k. 497).

E. i M. M. pismem z 5 czerwca 2020 r. (k. 498) oświadczyli, że są w sprawie pokrzywdzonymi i chcą być oskarżycielami posiłkowymi, co oczywiście w sprawie nie było możliwe skoro w postępowaniu dyscyplinarnym pokrzywdzony ma status strony. Sąd dyscyplinarny I instancji nie zwrócił jednak uwagi na konieczność dokonania oceny, czy E. M. (1), która brała udział w postępowaniu istotnie była osobą pokrzywdzoną tym przewinieniem, za którego popełnienie

obwiniona została ostatecznie uznana za winną. Było to tym bardziej istotne, że E. M. (2) raz była traktowana jako świadek (k. 497, k. 506), a innym razem jako pokrzywdzona (k. 511).

Zgodnie z art. 68 ust. 5 ustawy o radcach prawnych (dalej „Urp”) pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem radcy prawnego określonym w art. 64 Urp. Dla ustalenia, czy dany podmiot dysponuje statusem pokrzywdzonego konieczne jest stwierdzenie bezpośredniości naruszenia dobra prawnego tego podmiotu konkretnym postępowaniem, będącym przedmiotem osądu. Istota bezpośredniości naruszenia dobra prawnego tkwi w tym, iż brak jest jakichkolwiek pośrednich ogniw pomiędzy naruszeniem dobra prawnego (interesu) danego podmiotu, a stwierdzonym zachowaniem stanowiącym przewinienie dyscyplinarne, a zatem, że interes ten musi być naruszony (a nie zagrożony) wprost zachowaniem obwinionej (wyroki Sądu Najwyższego z: 9 czerwca 2016 r., SDI 17/16, 8 czerwca 2017 r. SDI 18/17).

W sprawie niniejszej przypisane obwinionej nieetyczne zachowanie polegało na złamaniu zasady unikania konfliktu interesów przy pełnieniu roli pełnomocnika w tych samych sprawach klientów (...) Sp. z o.o. w likwidacji lub w sprawach, w których byli oni przeciwnikami. E. M. (2) nie była w tych sprawach klientem obwinionej, co potwierdza także zeznanie M. M. (k. 513). Wobec tego nie da się powiedzieć, że to nieetyczne postępowanie naruszyło jej dobro prawne w sposób bezpośredni. Konsekwencje zachowania obwinionej mają w sprawie niniejszej charakter tylko pośrednio łączący się z interesem prawnym E. M. (2). Jest faktem, że wszystkie wymienione strony i uczestnicy spraw objętych postępowaniem dyscyplinarnym pozostawali ze sobą w różnych stosunkach zależności. E. M. (2) mogła w związku z tym odczuwać krzywdę (w potocznym znaczeniu) w związku z postępowaniem obwinionej. W świetle art. 68 ust. 5 ustawy o radcach prawnych stosunku pokrzywdzenia, jako bezpośredniego naruszenia dobra prawnego, nie krewają podawane przez E. M. (2) okoliczności, wynikające z nietycznego reprezentowania przez obwinioną jej klientów B. R. jako współnika (...) Sp. z o.o. w likwidacji i samej spółki. Świadczą one o pośredniości naruszenia dobra prawnego E. M. (2) przewinieniem przypisanym obwinionej tj. zachowaniem sprzecznym z art. 28 ust. 1 – 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Stwierdzić bowiem trzeba, że pokrzywdzonym bezpośrednio czynem radcy prawnego, polegającym na naruszeniu art. 28 ust. 1-3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przy świadczeniu pomocy prawnej, może być jedynie jego klient.

W sprawie niniejszej sprzecznie z treścią art. 68 ust. 5 ustawy o radcach prawnych uznano więc, iż E. M. (2) przysługuje status pokrzywdzonego, a co za tym idzie, że osoba ta jako strona postępowania dysponuje uprawnieniem do zaskarżenia orzeczenia Sądu dyscyplinarnego I instancji. Obowiązkiem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, wynikającym z art. 74¹ u.r.p. w zw. z art. 430 § 1 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 68 ust. 5, art. 68 ust. 1 i art. 70⁴ ust. 4 Urp, było zatem pozostawienie bez rozpoznania przyjętego odwołania, wniesionego przez E. M. (2) jako osobę nieuprawnioną.